

Mørketalls leseliste

Ønsker du å kombinere litteratur og undervisning om seksualisert vold og voldtekt? Her noen forslag:

Det Sara skjuler (2019) av Kathrine Nedrejord

Lajla merker med en gang at bestevenninnen hennes, Sara, har endret seg. Hun kommer hjem etter en fest, og er redd og tom i blikket. Sara vil ikke snakke om hva som har skjedd, men Lajla klarer ikke å la det ligge. Hun er fast bestemt på å finne ut hvem som har endret venninnen hennes.

Vi befinner oss i et lite miljø i Karasjok der en voldtekt setter mange relasjoner på prøve. Dette er en oppdiktet historie, men virkelighetens statistikk for overgrep i Karasjok er rystende. Nedrejords ungdomsroman går inn i frykten, frustrasjonen og sinnet mange unge jenter opplever.

Hun ba om det (2018) av Louise O'Neill

Prisbelønt roman som tematiserer voldtekt, sårbarhet og ensomheten som kan oppstå i møtet med seksuell vold. Vi møter Emma som er 18 år, populær, vakker og sikker på seg selv. Vi befinner oss en i liten irsk by på sommeren, på en fest. Morgen etter finner foreldrene Emma i oppkjørselen foran huset deres. Hun er bevisstløs og ustelt.

Emma husker ingenting, men vennene hennes trekker seg plutselig unna henne. Det dukker opp bilder i sosiale medier med emneknaggen #HoreEmma. Det er de populære og kjekke guttene som står bak overgrepet, og innbyggerne i byen deler seg i to leirer: De som mener Emma er uskyldig og bør anmelde, og de som mener at hun ba om det. Ungdomsroman.

Den svartkledde jenta (2019) av A. Audhild Solberg

Hanna er 16 år og har en kjæreste som er mye eldre. Han presser henne til å være med på ting hun kanskje egentlig ikke er klar for, og det virker ikke som om han virkelig bryr seg om henne. Blant annet ønsker han ikke å bli sett sammen med henne i offentligheten. Det betyr at Hanna må gå hjem alene når det har blitt mørkt, og når hun passerer den gamle prestegården, opplever hun at en mørk skikkelse følger etter henne. Hanna prøver å finne ut av hvem denne skikkelsen er, og en mørk og grøssende fortelling rulles opp. Dette er en kort ungdomsroman, der både historien om Hanna og den om den svartkledde jenta, forteller om hver sine overgrep.

***Speak* (1999) av Laurie Halse Anderson (engelsk)**

Melinda går første året på Merryweather High, og er venneløs og utafør, fordi hun ringte politiet på en fest som ble holdt den sommeren. Hun slutter etter hvert å snakke helt og holdent, men gjennom kunstfaget og det hun lager der, klarer hun å uttrykke seg. Etter hvert kommer det fram at grunnen til at hun ringte politiet, var at hun opplevde å bli voldtatt av en av guttene på skolen. Når hun etter hvert finner stemmen sin igjen, og klarer å bruke den til å sette grenser, begynner prosessen med å gjenfinne seg selv. En engelskspråklig og prisbelønt ungdomsroman. Boka ble filmatisert i 2004, og finnes også som tegneserieroman.

***Ho som var så søt* (2012) av Rune Belsvik**

Berit er snart 60 år og lever et rolig liv. Hun holder seg stort sett hjemme, der hun leser, strikker og lager middag til mannen sin. Hun plages av gamle minner om det som skjedde da hun gikk på ungdomsskolen. Hun føler ikke at hun egentlig har grunn til å klage, sammenlignet med alt det fæle som skjer i verden, men allikevel klarer hun ikke å la det ligge. Romanen er et sterkt portrett av en kvinne, som har prøvd å legge fra seg noen vonde minner om overgrep, som hun ikke klarer å fri seg fra. Voksenroman.

***Forbryter og straff* (2022) av Kathrine Nedrejord**

«Jeg har bestemt meg for å skrive om han.» åpner romanen med. «Jeg» som skriver, er en norsk forfatter, bosatt i Paris. «Han» er mannen som voldtok henne. Menneskene som står

henne nær, tror ikke det er en god idé at hun skal skrive om ham, og hun vet ikke om hun vil det selv heller. Men i påvente av at saken hennes skal komme opp for retten, leser hun alt hun klarer å komme over om forbrytere og ugjerninger. Hun opplever at voldtekstmannen har blitt hovedpersonen i livet hennes, og hun må skrive det av seg. Romanen gir et godt innblikk i hvordan det kan oppleves å være et voldtektsoffer, og hvor mye en person må hankes med i ettertid. Men den sier også noe om hvordan det er å være overgriper. Voksenroman.

***Hvem drepte bambi?* (2021) av Monika Fagerholm**

Fortellingen foregår i et villastrøk i en rolig forstad til Helsinki. På en fest i en av villaene skjer en brutal gruppevoldtekt. «Guttungene», gjerningsmennene, kommer fra det øvre sosiale lag, og hun som blir voldtatt, Sascha, gjør det ikke.

Forbrytelsen blir tiet i hjel av lokalsamfunnet, og guttenes familie gjør det de kan for å unngå skade på deres eget og familiens rykte. En av guttenes barndomsvenn bestemmer seg for å gjøre det motsatte av å tie. Han lager en film om overgrepet, som heter *Hvem drepte bambi?* Romanen er en uhyggelig fortelling om vold og makt. Voksenroman som vant Nordisk råds litteraturpris i 2020.

